

Täysistunto

Torstai 8.12.2016 klo 15.59—0.33

2.1. Suullinen kysymys vähävaraisten toimeentulosta (Merja Mäkisalo-Ropponen sd)

Suullinen kysymys SKT 132/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

Keskustelu

16.00 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Tämän viikon tiistaina eli itenäisyyspäivänä vähän ennen Linnan juhlia sadat ihmiset jonottivat Hakaniemen torilla Hurstin ruokapalvelussa ruokaa. Tämä ruoka tuli monelle tarpeeseen, ja siitä kiitos Hurstille sekä monille muille, jotka ovat vähävaraisten ruokajakelua eri puolilla Suomea organisoineet.

Tänään Hursti kertoi lehdessä, että kansalaisten määrä ruokajonoissa kasvaa koko ajan eivätkä ihmisten rahat riitä elämiseen. Hän sanoi myös epäilevänsä, että hallituksen kaa-vailemien leikkausten myötä tilanne tulee pahenemaan entisestäänkin. SDP on täällä salissa monta kertaa halunnut muuttaa hallituksen politiikkaa inhimillisempään suuntaan. Hallitushan on toimillaan nostamassa esimerkiksi terveydenhuollon kustannuksia ja leikkaamassa sosiaalietuuksia, ja lisää leikkauksia on valtiovarainministerin mukaan tulossa. Kysynkin pääministeri Sipilältä: ymmärtääkö hallitus lainkaan, miten vaikeassa taloudellisessa tilanteessa monet suomalaiset tällä hetkellä ovat? Tilanne on monen kansalaisen kohdalla mennyt paljon huonompaan suuntaan tämän hallituksen aikana.

16.01 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä hallitus hyvin ymmärtää tämän kehityksen ja tämän problematiikan. Elämme jatkuvasti siinä tilanteessa, että toisessa kädessä meillä on tiukka valtiontalous ja jatkuva velkaantuminen ja toisessa kädessä meillä on eriarvoistumiskehitys, joka on jatkunut jo pitkään, monen hallituskauden yli eriarvoistumiskehitys on jatkunut. Meidän pitää löytää myöskin aivan uusia lähestymistapoja tähän eriarvoistumiskehitykseen, ja tämän johdosta olemme nimittämässä Juho Saaren vetämän työryhmän, joka lähtee hakemaan, ottaen huomioon nykyiset talouden raamit, uusia toimintatapoja, uusia ratkaisuja tämän eriarvoistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja hillitsemiseksi.

16.02 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, että me yritämme pitää ja pidämme valtiontaloudesta huolta, on paras mahdollinen lääke siihen, että me voimme huolehtia jatkossakin suomalaisten ihmisten hyvinvoinnista ja myöskin heikommassa asemassa olevista. Kukaan ei itseisarvoisesti leikkaa yhtään mitään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Se, mitä olen sanonut ensi keväästä, ei ole, että pitää leikata, vaan että tämän päivän enusteiden mukaan me emme vielä ole sillä uralla, mitä hallitus tavoittelee muun muassa velkaantumisen taistamisessa, ja että meidän pitää tehdä enemmän. Meillä on valmistelussa useita projekteja, joissa haetaan talouskasvua, haetaan niitä keinoja, joilla saadaan yhä useampi suomalainen töihin, pois sieltä vähävaraisuudesta ja köyhyydestä, jotta saadaan pyörät pyörimään ja saadaan verotuloja, joilla sitten taas pystymme turvaamaan ihmisten palveluita.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.03 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, sanat ovat sanoja ja teot ovat tekoja. Viime hallituskaudella eriarvoistumiskehitys taittui, mutta nyt se on taas lähtenyt huonontumaan. Ensi vuodelle on joka tapauksessa tulossa jälleen vähävaraisille lisäleikkauksia, jotka heikentävät monen kansalaisen toimeentuloa, ja toisaalta rikkaat ja hyväosaisten saavat veronkevennyksiä.

Arvoisa puhemies! Hallitus on perunut päivähoitomaksuihin tekemänsä rajut korotukset, eläkeläisten asumistukeen tekemänsä leikkaukset ja lähes parikymmentä muuta huonosti harkittua ehdotustaan opposition esityksestä. Haluankin tiedustella pääministeriltä: olisiko teidän mahdollista perua myös esimerkiksi sosiaalietuuksiin tehtyjä leikkauksia, sillä vähävaraisten ihmisten keskuudessa tilanne pahenee koko ajan?

16.04 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nämä ovat semmoisia kysymyksiä, että nämä eivät parane sillä, että me syyttelemme toisiamme. Myöskin viime kaudella tuli 100 000 työtöntä lisää, ja työttömyys on yksi suurimmista tekijöistä, jotka lisäävät eriarvoistumista.

Nyt minusta meidän pitäisi keskittää yhteiset voimamme siihen, että työllisyysaste nousee, että työllisyyskehitys saadaan sille uralle, mitä kaikki tässä salissa varmaan allekirjoitamme ja tavoittelemme, sillä tavalla, että sieltä saadaan tämä suurin eriarvoistumiskehityksen aiheuttaja pois, ja sitä kautta saamme myöskin työllisyyskehityksen parannuttua lisää voimavaroja yhteiskuntaan sillä tavalla, että voimme huolehtia kaikista, myös niistä, jotka eivät pysty itsestään huolehtimaan, ja myös niistä, jotka eivät pysty koskaan työllistymään.

16.05 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä yhteiskunnan tilasta kertoo paljon se, miten tässä yhteiskunnassa kohdellaan heikompiosaisia. 90-luvun laman opetus oli varmasti meille kaikille se, että asioita voisi tehdä paremmin. Ja te, pääministeri, joka jo julistitte, että syrjäytymisen vastainen hanke pitäisi perustaa, ja laitoitte työryhmän siihen istumaan, ette kuitenkaan osannut huomata, että teillä on kärkihanke, jossa te lähdette siitä, että syrjäytymiseen puututaan. Mutta tässä kärkihankkeessa tosiasiallisesti te leikkaatte sen jo mainitun syrjäytymisen kärkihankkeen rahoitusta ja silti samaan aikaan puhutte siitä, että syrjäytymisen vastaista työskentelyä pitäisi viedä eteenpäin.

Uskon vahvasti siihen, että me olemme kaikki oikealla asialla silloin, kun syrjäytymisen nostetaan tämän yhteiskunnan isoksi taloudelliseksi kestävyysvajeeksi, ja minä todel-la toivon, (Puhemies koputtaa) että ottaisitte tämän nyt keinovalikoimaan. Otatteko?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

16.07 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eriarvoistumiskehitys on yksi yhteiskuntamme suurimmista huolenaiheista. Se on myöskin hallituksen yksi suurimmista huolenaiheista. Mutta niin kuin työllisyyden hoitoon, meidän pitää hakea aivan uudenlaisia tapoja. Me olemme monenlaisia keinoja yrittäneet, ja ne eivät ole toimineet. Tämän Juho Saaren vetämän työryhmän tavoitteena on löytää nykyisen talousraamin sisällä aivan uusia toimintatapoja ja toimintamalleja siihen, että tämä eriarvoistumiskehitys voitaisiin pysäyttää tai sitä voitaisiin hidastaa. Tämä on hallituksen tavoitteena. Me tarvitsemme useampia yhtäaikaisia toimia. Se on totta, että kärkihankkeessa teemme sitä. Meillä on myöskin hallituksen sisällä työryhmä, ja olemme käsitelleet sitä strategiaistunnoissa ja teemme vielä tämän työryhmän tulosten perusteella johtopäätöksiä sitten vähän pidemmällä tähtäimellä. Tämä työryhmä työskentelee tuonne vuoteen 2018.

16.08 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen, kuten muidenkin Pohjoismaiden, vahvuus on se, että kaikki pidetään mukana ja osallisina yhteiskunnasta. Meidän on rakennettava maatamme siten, että jokainen lapsi ja nuori voi pyrkiä eteenpäin ja pärjätä elämässään riippumatta esimerkiksi perheensä tulotasosta tai varallisuudesta.

Ihmisillä on nyt huoli tulevaisuudesta. Hallituksen leikkaukset osuvat kipeästi kaikista heikoimmassa asemassa oleviin: lapsiin, nuoriin, vanhuksiin ja sairaisiin. Tässä epävarmassa ajassa, jossa pitäisi rakentaa toivoa ja luottamusta huomiseen, hallituksen toimet synnyttävät huolta ja epätoivoa. Kysynkin pääministeri Sipilältä: oletteko valmiita muuttamaan hallituksenne politiikkaa, joka lisää eriarvoisuutta, vai tyydyttekö hautaamaan tämän vakavan kysymyksen mainitsemaan työryhmään?

16.09 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En missään tapauksessa ole hautaamassa tätä asiaa mihinkään. Se on yksi hallituksen tärkeimmistä tavoitteista. Ja yksi tärkeimmistä keinoista siinä on se, että saamme työttömyyden pienennettyä, niin kuin olemme jo saaneet. Olemme siinä ihan oikeassa suunnassa, että saamme työllisyysasteen ylös, ja sillä on kaksi vaikutusta. Sillä on se vaikutus, että ihmiset saavat töitä ja kokevat olevansa merkittävässä osassa rakentamassa yhteiskuntaa. Ja toinen vaikutus on sillä, että tätä kautta voimavaramme yhteiskunnassa lisääntyvät, jotta voimme pitää kaikista suomalaisista huolta. Tämä on keskeinen osa sitä. Sitten haemme näitä muita keinoja syrjäytymisen ja eriarvoistumiskehityksen pysäyttämiseksi useilla eri toimilla hallituksen sisällä. Useissa eri työryhmissä teemme työtä. Kyllä näitä työryhmiäkin tarvitaan, että löydetään kunnollisia keinoja ja ennen kaikkea uusia keinoja ja uusia toimintatapoja.

16.10 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eriarvoistumiskehityksen rinnalla on toinen ilmiö, joka syventää sitä, miten ihmiset voivat arjessa ja miten heillä on mahdollisuuksia päästä työhön ja hyvinvointiin. Tämä ilmiö on tutkijoiden toimesta tullut paljon viime aikoina esille, ja se on yksinäisyys. Suomessa yksinäisyys on usein mielenterveysongelmien taustalla, se voi aiheuttaa ylipaino-ongelmia, se voi aiheuttaa syrjäytymistä työelämästä, ja kun se yhdistyy esimerkiksi sosiaaliturvan vastikkeellisuuteen ja rajoituksiin, niin usein köyhyystutkijat sanovat, että se, joka painaa ihmisiä alas, on se häpeän tunne siitä, että minä en kelpaa tai minä en pysty, minä en osaa. Tämä yksinäisyys on myös jakautunut juuri niin, että heikompiosaiset kokevat sitä enemmän. Miten te hallituksessa näette, että tällaisiin juurisyihin voidaan puuttua? Miten yksinäisyyttä voi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

daan torjua Suomessa niin terveystaloudessa kuin muissakin kysymyksissä ja sosiaalipolitiikassa?

16.11 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se on sitä, että meillä on palveluverkot kunnossa, ammattilaiset niissä tilanteissa ihmisten tukena ja apuna, kun ne omat voivat ovat hiipumassa. Mitä aikaisemmin, sitä parempi.

Ministeri Grahn-Laasosen vastuulla on ennalta ehkäisevä nuorisotyö, ne asiat, jotka liittyvät siihen, että varhaiskasvatuksessa ollaan mukana ja autetaan, tunnustetaan perheiden tilanteita. Omalla kohdallani vastuulla on se, että ensinnäkin tämä iso sosiaali- ja terveydenhuollon muutos, jota ollaan valmistelemaan, menee maaliin niin, että alueella osaamista ja ammattitaitoa on riittävästi ja paljon puhutut moniammatilliset tiimit, ne toimijat, joissa on erilaista osaamista, tulevat tueksi. Toisekseen olennaista on se, että me saamme paljon puhutut toimivat käytännöt, joitten jalkauttaminen on kentällä menossa maakunnissa, ne toimivat käytännöt, joista on hyvät kokemukset, hyvät esimerkit, levitettyä ja laajennettua.

16.12 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen talous-, sosiaali- ja veropolitiikan suuri kuva on selvä. Leikataan vähävaraisilta leikkaamalla sosiaalietuuksia, korottamalla palvelumaksuja, leikkaamalla lääkekorvauksia. Samaan aikaan annetaan hyvätuloisille kohdistuvia veronkevennyksiä. Köyhimpien toimeentulo heikkenee, ja samaan aikaan kaikkein hyvätuloisimmille jää enemmän käteen joka kuukausi. Tämä lisää eriarvoisuutta eikä ole myöskään taloudellisesti järkevää, sillä köyhien rahat menevät suoraan kulutukseen. Tätä ei, hyvä pääministeri, helpota työryhmän nimitäminen, vaan tämä kehitys voidaan perua ja ratkaista poliittisilla valinnoilla. Ettekö siis voisi eriarvoisuutta pohtivan työryhmän perustamisen sijaan tehdä politiikkaa, joka ei lisää eriarvoisuutta, vai onko hallitus hylännyt Suomessa vallitsevan ihanteen taloudellisesta tasa-arvosta ja pienistä tulo- ja varallisuuseroista? Haluaako hallitus edes tasata tuloeroja?

16.13 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä kerran täytyy todeta se perusasia, että se, miksi kahdeksan vuotta on jouduttu leikkaamaan, supistamaan, sopeuttamaan, on johtunut siitä, että me olemme käyttäneet enemmän kuin tienaamme. Tämä ei ole muuttunut vielääkään. Nyt meillä on päästy talouskasvun alkuun, sitä pitää vahvistaa. Kaikki täällä istuvat puolueet ovat olleet vuorollaan tekemässä näitä ikäviä päätöksiä. Silloin kun joudutaan leikkaamaan, niin se osuu niihin, jotka tarvitsevat eniten palveluja ja tarvitsevat sosiaaliturvaa, koska ne ovat se iso osa siitä, mihin valtion menoja kohdistuu.

Mutta se, millä me pystymme tämän muuttamaan, on se, että me saamme mahdollisimman monen ihmisen töihin. Esimerkiksi asia, johon me haluamme puuttua, on se, että meille syntyy tällä hetkellä uusia työpaikkoja — autoteollisuuteen, meriteollisuuteen, metsäteollisuuteen — mutta me emme saa niihin lähtemään työntekijöitä kotimaasta. Meillä on valtava kannustinloukkuongelma, joka on yksi niistä keskeisistä projekteja, joiden kimppuun hallitus on käymässä, jotta suomalaisen ihmisen kannattaa ottaa työtä vastaan (Puhemies koputtaa) mieluummin kuin elää sosiaaliturvalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

16.14 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietenkin aikamme suuria tragedioita ja suoraan sanoen vääryyksiä, että ihmiset joutuvat vielä seisomaan leipäjonossa tällaisessa jälkiteollisessa, kehittyneessä yhteiskunnassa. Siitä ei ole kenelläkään varmaan täällä eriävää mielipidettä. Mutta sitä, johtuvatko nämä jonot nyt tämän hallituksen politiikasta nimenomaan, kuten oppositio haluaa esittää, kannattaa hieman analyttisemmin miettiä kuin vain aivan äkkiseltään juosta johtopäätöksiin. Tämän hallituksen leikkauslistoistahan suurin on vielä toteuttamatta. (Välihuutoja vasemmalta) Me olemme menossa vasta ensimmäistä vuotta, ja noin 1,5 miljardia leikataan ensimmäisenä vuonna, siis tänä vuonna, kun edellinen hallitus, jossa sosialidemokraatit itse olivat tätä tekemässä, leikkasi yli 3 miljardilla. Eli on aika erikoista syyttää tätä hallitusta omista aiemmin tehdyistä päätöksistä.

Miten sitten tulevaan päästään eteenpäin: hyvin tärkeää on myös veropolitiikka. Onhan, herra valtiovarainministeri, niin, että veropolitiikassa on huomioitu pienituloisten tulot ja että pienituloisiin ei isketä esimerkiksi (Puhemies koputtaa) arvonlisäveron korotuksen kautta, kuten edellinen hallitus teki?

16.16 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää paikkansa, että arvonlisäveroa ei ole korotettu. Sen lisäksi haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että veronkevennykset ovat osuneet kaikkein eniten pieni- ja keskituloisiin, työtulovähennyksen myötä 450 miljoonaa vuodessa. Ja sen lisäksi vielä sitten tämä 0,6 prosenttiyksikön työn verotuksen keventäminen, joka vietiin myös eläketuloon, tuli tasasuurena kaikille. Mutta pieni- ja keskituloisten verotusta on kevennetty eniten.

Kun ne ihmiset, jotka eivät maksa tuloveroa, eli kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, kaikkein köyhimmät, eivät voi hyötyä tästä kiky-sopimuksen mukanaan tuomasta veronkevennyksestä, niin heille suuntaamme 63 miljoonan euron erityisen tuen ja sitä kautta pyrimme tuomaan tässäkin tilanteessa oikeudenmukaisuutta näihin ratkaisuihin, joita hallitus on tekemässä.

16.17 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen leikkaukset palveluihin sekä myöskin sosiaalietuuksien indeksijäädytykset ja myöskin esimerkiksi lääkemenojen omavastuun nostaminen ovat kaikki osuneet oikeastaan kolmeen ihmisryhmään: lapsiperheisiin, pienituloisiin eläkeläisiin ja myöskin paljon sairastaviin ihmisiin. Kristillisdemokraatit toivovat, että hallituksella olisi inhimillisempi ote tässä talouspolitiikassaan. Me tarvitsemme varmasti uusia avauksia siinä, millä tavalla työ- ja sosiaaliturva tulee sovittaa yhteen, ja valtiovarainministeri tässä viittasi näihin kannustinloukkuihin.

Hallitus on nyt toteuttamassa perustulokokeilua, jossa 20 miljoonaa ollaan syyttämässä 2 000 työttömälle antamalla heille 560 euroa käteen. Me emme tällä kokeilulla tule näkemään sitä, onko tästä hyötyä työn ja sosiaaliturvan yhteensovittamisessa. Sen sijaan kristillisdemokraateilla olisi malli, jossa työ ja sosiaaliturva voidaan yhteensovittaa, niin sanottu kannustava perusturva. Onko mahdollista perua tämä hallituksen esitys ja lähteä viemään eteenpäin tätä kristillisdemokraattien mallia, (Puhemies koputtaa) koska se todellisuudessa mahdollistaisi työn ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen?

16.18 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perustulokokeilu on todellakin nyt lausuntokierroksella ollut ja eduskunnassa. En ihan koe, että siinä oltaisiin rahaa syyttämässä, vaan se on tietty rajattu summa, mikä perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

tuloa varten on varattuna. Se on lähtökohta, että ketään ei voi laittaa eriarvoiseen asemaan, kenenkään asemaa ei voi heikentää. Se on lähtökohta sille, että perustulokokeilu on saatu jalalle. Kyllä tämä on kuitenkin aika urauurtava tutkimus eurooppalaisittain maailmalla. Minä odotan, että siitä saadaan tietoja, että voidaan nähdä, mikä se malli on. Tämä on kokeilu, tämä ei ole vielä malli, ja tästä mennään eteenpäin. Nyt saadaan ja kerätään tietoa. Eikä suinkaan sitä koko 20 miljoonan euron määrärahaa ole tarkoitus syyttää eikä missään nimessä ole syydetty, vaan tietyin ehdoin se, joka on esityksenä ollut eduskunnassa, on lähössä liikkeelle.

16.19 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys leipäjonoista on erittäin vakava ja tärkeä kysymys, ja on tärkeää, että hallitus ottaa sen vakavasti ja parhaansa mukaan toimii sillä tavalla, että leipäjonot tässä maassa lyhenevät, eivät ainakaan pitene. Keskeinen avain siinä on tietysti työllisyyden parantaminen, jotta yhä useampi suomalainen saa työpaikan ja voi elättää itsensä, mielellään myös läheisensä, jolloin kokonaisuutena myös, kun työllisyys tässä maassa paranee, hallitukselle ja eduskunnalle syntyy paremmin mahdollisuuksia ylipäättään huolehtia yhteiskunnan heikompiosaisista. Tässähän on nyt ensimmäisiä hyviä merkkejä näkyvissä. Työllisyys on viimein lähössä parempaan suuntaan, ja tätä kehitystä pitää nyt kaikin keinoin voimistaa.

Mutta, arvoisa puhemies, haluan kysyä toisesta yhteiskunnan häpeätahrasta, asunnottomuudesta. Se on yhtä lailla erittäin vakava ongelma leipäjonojen ohella. Tälläkin hetkellä meillä taitaa olla 8 000 ihmistä vailla kotia, ja se on todella, todella yhteiskunnan pahimpia häpeätahroja. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta entistä useampi suomalainen saisi kodin päänsä päälle?

16.20 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asunnottomuus on vakava probleemi, niin kuin kysyjä täällä toteasi. Meillä tosiaankin on edelleen runsaasti asunnottomia ihmisiä. Lohdullista on se, että viime vuonna Suomi oli Euroopan unionin jäsenmaista ainut, jossa asunnottomuus väheni, ja tätä suuntaa meidän täytyy jatkaa. Olemme vahvistaneet asunnottomuuden torjuntaohjelmaa ja tuoneet myös uusia konkreettisia keinoja.

Otan esimerkin: Monella asunnottomuus saattaa lähteä siitä, että luottotiedot ovat kadonneet, hävinneet, ei siis saa edes vakuutusta irtaimistolle, ei voi vuokrata asuntoa. Tähän on tuotu uusi malli, jossa tarjotaan tällaisia turvavuokraa sille vuokranantajalle, jotta tällaisissakin tilanteissa voi tarjota asuntoa ja ihmiset välttyvät joutumasta siihen asunnottomuuden kurimukseen. Sitten monialaisella yhteistyöllä yhdessä sosiaalitoimen ja asuntoasioista vastaavien kanssa pyritään saamaan niitä mahdollisuuksia, että (Puhemies koputtaa) asunnoton saa pään päälle sijan.

16.21 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että tässäkin salissa jokainen voisi tukea hallituksen tavoitetta siitä, että 110 000 ihmistä voisi omalla työllään ansaita toimeentulonsa itselleen ja perheelleen. Se on se yhteiskunnan kohtalonkysymys kaiken kaikkiaan myös palvelujen rahoittamiseksi.

Pitkittynyt työttömyys johtaa usein ylivelkaantumiseen, ja siitä seuraa tukiloukku, jossa ihminen jää ikään kuin vangiksi sille paikkakunnalle, jossa ei ole työtä, mutta on ehkä tuetun asumisen piirissä. Tuossa äsken ministeri kertoikin siitä, miten voidaan helpottaa sitä, että työn perässä muuttaminen olisi helpompaa, koska luottohäiriömerkinnät usein estävät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

vuokrasopimuksen tekemisen tai sen, että takuuvuokraa voisi saada lyhytaikaisena lainana vaikka pankista. On hyvä, että hallitus on siihen puuttunut. Mitä muita suunnitelmia hallituksella on ylivelkaantuneiden ihmisten tilanteen parantamiseksi, jotta polku työelämään voitaisiin rakentaa ylivelkaantuneille ihmisille ja he pääsisivät oman toimeentulon piiriin?

16.22 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärtääkseni työllisyydestä ja näistä luottomerkinnöistä, mitä nostitte esille, vastaa ministeri Lindström, mutta tietysti meidän on tärkeää varmistaa osaltaan, että yhteiskunnan turvaverkot ovat kuitenkin olemassa, myös niille, joilla niitä luottohäiriömerkintöjä on, ei ole pankkikorttia käytössä. Niin kuin tässä salissa on todettu, on myös näitä muita toimenpiteitä: selvitetään yksin asuvien tilanne, selvitetään syrjäytyneitten tilanne — työryhmä on aloittanut työskentelynsä. Ja kyllä, meille on tärkeää saada myös tämä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus maaliin tällä kaudella.

16.23 Valtiovarainministeri Petter Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme tosiaan hallituksen piirissä pohtineet velkaantumiseen liittyviä kysymyksiä, koska on myöskin selvää, kuten kysyjä totesi, että velkaantuminen on monesti myöskin kannustinloukku, että työtä ei kannata ottaa vastaan, jos tulot menevät ulosotoon. Siksi sellaisia mahdollisia keinoja voisi olla ulosoton suojaosan korottaminen, jolloin jäisi sitten siitä palkasta, jota saa siitä työpaikasta, enemmän käteen. Tai jos muuttaa toiselle paikkakunnalle ja ottaa työn vastaan, tai ylipäänsä ottaa työn vastaan, olisi suoja-aika, ennen kuin ikään kuin jatkuisi se velkojen perintä. Se kannustaisi työn vastaanottamiseen ja voisi olla yksi hyvä keino. Nämä vain esimerkkeinä niistä, mitä pohdimme. Tämä asia otetaan hyvin vakavasti.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tähän kysymykseen vielä yksi lisäkysymys.

16.24 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että työttömyys varsinkin pitkittyessään on erittäin suuri riski syrjäytyä yhteiskunnasta ja työelämästä. Sen vuoksi työllisyysasteen, työttömyyden taittamisen eteen pitää tehdä kaikkemme.

Mutta halusin nostaa tämmöisen inhimillisen näkökohdan, ja se on se, että onko tästä yhteiskunnasta katoamassa välittämisen kulttuuri — välittämisen kulttuuri, toisista, heikomista. Tähän liittyy myös yksinäisyys. Meillä on paljon nuoria, jotka potevat yksinäisyyttä. Meillä on paljon vanhuksia, yksin eläviä, jotka potevat yksinäisyyttä. Näitäkin asioita voidaan auttaa ei pelkästään lainsäädännöllä, sopimuksilla ja muilla vaan näin yksinkertaisella asialla: "Mitä sinulle kuuluu?" Mitä sinulle kuuluu -kampanjan toimia tässä yhteiskunnassa tarvitaan. Joulun alla käydään kysymässä: "Mitä sinulle kuuluu?" Se on yksinäisyyden syväjuurihoitoa.

16.25 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ihalainen nosti erittäin tärkeän näkökulman tähän asiaan. Välittämistä ei voi ulkoistaa kaikilta osin, meidän pitää jokaisen tehdä omassa lähiympäristössämme enemmän tämän asian eteen. Erityisesti yksinäisyys on sellainen asia, jossa jokainen suomalainen voi tehdä vähän enemmän kuin mitä tähän saakka olemme tehneet. Myöskin se, että puutumme mahdollisimman varhain asioihin, perheiden, erityisesti lasten ongelmiin, on yksi selkeä kohta, jossa voimme tehdä enemmän ja osoittaa välittämistä, sekä jokainen yhteiskunnan jäsenen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

nä että myöskin viranomaisina, valtion ja kuntien toimijoina. Joulun alla erittäin hyvä teema: välitetään enemmän toisistamme.

Kysymyksen käsittely päättyi.